

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi SZÉCHENYI-KÖR hivatalos közlönye.

Szerkesztői iroda: főtca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapestben és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatók el.

Eperjes, januárhó 10-én.

Egy év mulik a másik után s épen úgy mulnak a remények is, melyek az új évekhez mindannyiszor fűződnek. A gazda, az adófizető, iparos és kereskedő egyaránt csalakoznak várakozásaikban s valószínűleg innen van, hogy még mindig erősen fentartotta magát az újévi szerencsekívánatok szokása. Hiszen mai nap igen kevés azon boldogok száma, kiknek sok kívánni valójuk ne lenne....

A lefolyt év is elmúlt a nélkül, hogy állapotaink jobbra fordultak volna.

Mint azelőtt úgy most is általános volt a panasz a szűk pénzviszonyok, füstbe ment kedvezőbb kilátások s tervlések fölött.

Az adófizetők elveszték reményüket, hogy a vállalkra súlyosodó teher könnyebbül fog, mert a monarchia aktiója a keleten igen jelentékeny tulkiadásokat igényelt s ma már tudjuk, hogy fog igényelni a jövőben is.

Az adókövető bizottságok ülései leghevesebb tükrét képezik ezen állapotoknak. Mert eltekintve attól, hogy általában véve kevesen vannak, a kik jókedvvel fizetnék az adót, mégis igen sok esetben alapos volt azok felszólalása, kik panaszkodtak, hogy csökkent az adóalapjuk.

Természetes, hogy ily körülmények között minden módon arra kell törekedni, hogy az adóalap gyarapodjék, az adóképeség fokozódjék.

Hogy e cél eléressék, nem elég mindent a kormánytól várni, hanem társadalmi uton is oda kell hatni, hogy jobb állapotokat teremtsünk.

S e tekintetben — nézetünk szerint — talán idején volna társadalmunk egyik nagy baját, ha nem is elenyésztetni, de legalább kisebb mérvre leszállítani, értjük a fényűzést.

Nem mondjuk azt, hogy a fényűzésnek bizonyos tekintetben s bizonyos határig nem volna jogosultsága; mert tény az, hogy nem célszerű, ha a tőkék egyeseknél felhalmozódnak s hogy a fenti értelemben vett fényűzés különböző iparnemeket fejleszt, mi által pénz jó forgalomba. De mikor a fényűzés ezen határokon túlmegy s az illetők erőit felülhaladja, akkor pazarlássá válik, mely a nemzetgazdasági viszonyokra annál károsabban hat ki, minél szélesebb, általánosabb körre terjeszkedik.

Ez áll általában s áll különösen a mi specialis viszonyaink között. Mert nálunk még azon körülmény is jó tekintetbe, hogy a fényűzésnek feláldozott összegek nem saját iparunknak esnek javára, hanem a külföldinek, melyet, nagy kárunkra, még mindig bálványozunk.

S ha szemléljük a viszonyokat, azt veszszük észre, hogy a fényűzés különösen a divatcikkekre irányul. Mennyi pénz szivárog ki ezekért a külföldre!

Ugynevezett fényes báljaink és táncmultságaink mindegyike szoros értelemben véve nem egyéb mint megannyi fényes diadala a külföldi iparnak, melynek észrevétlenül leg-hálásabb adózói vagyunk.

Azok a drága szövetek és kelmék, azok a csipkék és virágok, melyek báljaink fényes voltának oly kiváló tényezői, ugyszólván ki-

vétel nélkül külföldi termékek s a beviteli statistika megdönthetetlen számokkal mutatja ki, hogy ezen, sokszor csak egyetlen egy es-tén szereplő csillogó tárgyakért sokkal többet fizetnek a mi hölgyeink s illetőleg azok apái és férjei külföldi gyárosoknak, mint mennyibe Bosznia okkupációja került.

Ha tehát már egyáltalában mellőzhetle-nek a külföldi divatcikknek s hazai iparunk egyáltalában, vagy nem jó minőségben ké-pes a szükségletet előállítani, úgy legalább az azokkai fényűzést a lehető legkisebb mér-tékre kellene leszállítani.

Báljaink és táncmultságaink nemcsak hogy nem vesztenének ez által, sőt ellenke-zőleg: nyernének, annyiban, mennyiben meg-szűnnék a feszély, mely a kedélyességnek annyira ellenére van s mely most a bálók fényességének szinte egyik alkatelemét képezi.

Ha a táncmultságok és bálók célja mul-tság és közeledés, akkor az egyszerűség — mely a csinosítást korántsem zárja ki — e célt sokkal hatékonyabban mozdítaná elő, mint ezt a ruha-pompa teszi.

Hiszen azelőtt a férfivilág is kedvelte a rítkó szinompát, viselt selymet és bársonyt s teleaggatta magát arany- és ezüstdiszszel s csipkével és fodrokkal, — míg ellenben ma, több volna mint nevetséges, ilyen divatot még csak visszaóhajtani is.

Az idő meg fogja mutatni az arany kö-zéputat e tekintetben is; kár azonban addig is várni s szép volna hölgyeinktől, ha magok lépnének a kezdeményezés terére.

Eperjes szab. kir. város főorvosának közegészségügyi jelentése az 1878-ik évi 4-ik negyedéről.

A múlt év utolsó negyedében a közegészségi viszonyok komoly jelleget öltöttek, mennyiben a beérkezett orvosi jelentések szerint a himlő-jár-vány legnagyobb kiterjedést nyert és a halál-észetek száma is rendkívül magasra emelkedett. Majdnem 30 százaléka a himlőben szenvedőknek halállal végződött, mely szám első tekintetre ma-gasnak lenni látszik ugyan, azonban az idevágó más kimutatásokkal összehasonlítva (Jahresbericht des Wiener Stadtsphysikates 1877. — 70%) és te-kintetbe véve, miszerint a halálozás leginkább az első életévekre szorított, kedvezőnek és ala-csonnyak vehető. — A halálesetek számát szapo-ritották az idült tüdőbántalmak is, melyek ezen évnegyed alatt nagyobb számmal észleltettek. — December hó vége felé azonban az közegészségi állapot már kedvezőbbnek mutatkozott.

Orvosrendőri vizsgálat tárgyát képezték a helybeli gyógyszerárak és a nyilvános áruba bo-csátott tej. — Orvosrendőri ujszólott két ízben tartatott: egy halva talált ujszólott és egy fel-akasztva talált férfi hulláján.

A városi kórházban ezen évnegyed alatt gyógykezeltetett 37 férfi, 36 nő, összesen 73 fekvőbeteg; azonkívül ugyanott 116 egyén mint járó-beteg részesült orvosi tanácsban.

Kelt Eperjesen, 1879. január 4-én.

Dr. Kovács Antal,
városi főorvos és kórházigazgató.

A Széchenyi-kör védelme.

Az utóbbi időben e lap hasábjain, valamint a közbeszédben a Széchenyi-kör eddigi működése bírálat alá vétetvén, az egyesületünk által követett irány kivált nemzeti nyelvünk és irodalmunk pártolása s ismertetése tekintetében ki nem elégitőnek lón feltüntetve; e rosálás az „Eperjesi lapok“ mult számában megjelent „Fragopoliana“ című

cikkben élesebb szint öltvén, a tényállás tisztá-zása s egyesületünk védelme végett helynévalónak látom a megtámadásokra néhány szóval felelni, előre bocsátván, hogy a kör által legközlebb köz-zéteendő „évi jelentés“ bővebb commentárját is fogja nyújtani az itt elmondandóknak.

Tudom, hogy minden a nyilvánosság terén működő egyesület a közvélemény ítélőszéke előtt áll, s ezért a Széchenyi-kör működését a nyilvánosság bírálatá alól kivonni teljességgel nem akar-nám; örömmel üdvözlök minden tárgyilagos itéle-tet, kivált ha az, — mint az e lap hasábjain meg-jelent cikkek, — oly egyéntől ered, ki szellemi látköre, ismeretei, műveltsége, úgy mint a kör eszméjének megvalósítása körül tanusított buz-galma által a bíráló tisztjére mindenesetre az el-sők között van képviselve és hivatva. A „Publicola Junius“ által utolsó közleményében követett mo-dor azonban arra indít, hogy — mielőtt állításai részleteire bocsátkoznám, — fölkérjem őt, úgy mint mindazokat, kik ez ügyről a nyilvánosság előtt szólni akarnak, miszerint, bármily szabadon válaszszák is különben dialektikájuk fegyvereit, — a gúny-tól sziveskedjenek tartózkodni! Azt hiszem sem a Széchenyi-kör eddigi működése, sem az e kör ügyét lelkesen fölkarolt közönségünk gondol-kodása és eljárása nem olyan, hogy az bárkitől eredő s bármily értelemben vett gúny tárgyát ké-pezhetté; és azt is hiszem, hogy oly zsenge vállala, mint a miénk, melynek — bármily szép re-ményekre jogosít is gyors fölvirágzása, — még igen sok nehézséget és akadályt kell leküzdenie, míg teljesen megszilárdul, — sohasem fogja siker-rel használhatni a gúnyt, legkevésbé ott, hol az nem is ellenségeit de pártolót sújtja.

Ennyit a *modorra* nézve. Áttérek most azon *vadakra* melyek a Széchenyi-kör ellen emeltek, *egészen leplezetlenül* sorolván fel ezeket, épen mert tudom, hogy csak addig látszanak veszélyeseknek, míg *bebizonyított állítások* helyett, szövirágokba öltöztetett általános és határozatlan vonatkozások alakjában lépnek föl.

Két vád emeltek ellenünk:

Az első az, hogy a Dr. Reich Emil által a Széchenyi-kör közreműködésével rendezett műestély műsorozatában német drámai és szaaallati darabok is foglaltak helyet. Erre válaszom ez: a kör le-kötelezettje volt a műestély rendezőjének azon buzgalmaért, melylyel első házi előadásaink sikeré-hez hozzájárult; s ezért az igazg. választmány csak a méltányosság követelményének tett eleget, midőn a kör kikért közreműködését a műestélyben fölajánlotta, még pedig annál inkább *föltétlenül*, mert akkoriban még nem is létezett határozat, mely a műsorozat előmutatását kívánta volna, s mert dacára, hogy az előadandó darabok már előbb beszed tárgyat képezték, akkor senki aggályt vagy kifogást nem nyilvánított. A falragaszok csak a kör *közreműködését* jelezték és e lapnak a kör jelentéseit tartalmazó állandó rovatában egyidejűleg határozottan kimondatott, hogy *melyik* darabot rendezi a Széchenyi-kör, illetőleg annak színészeti szakválasztmánya. Lehet-e a kört támadni meg azért mert ugyanazon estélyben privát műkedvelők német nyelven léptek föl? akkor tán annak, kinek minap a gymnasiumi tápintézet javára rendezett hangversenyben a katonai zenekar vagy az ifjusági dalárda által előadott darabok ellen (csak példa gyanánt mondom) valami kifogása lesz, szintén a Széchenyi-kör fog felelősséggel tartozni?

A második vád szerint a Széchenyi-kör saját eddigi működésében a magyar nyelv és irodalom rovására a *német nyelv és irodalomnak adott tul-sulyt*, vagy egyszerűen mondva: a helyett, hogy, — a mit alapszabályai megkívánnak, — magyarosított volna, eddigi működése által *germanisált*. Válasz helyet e váddal szemben egyszerűen a té-nyekre hivatkozom. A Széchenyi-kör eddigi nyil-vános szinpadon *háromszor* lépett föl; először a „Csöd“-s, másodsor „Hamlet“ két jelenete-, har-madszor a „Citromok“-ban; az első *norvég*, a má-sodik *angol*, a harmadik (tehát csak *egy*) *német* irónak műve; a kör házi előadásai alkalmával tar-tatott mindössze: 6 nagyobb felolvasás, 8 szaval-lat és kisebb felolvasás; ezen *tizenhét* szóbeli

előadás közl *tizenegy* magyar volt és csak *három* szavallat s kisebb felolvasás volt német; s a hat nagyobb felolvasás közl *egyetlenegy* sem tárgyalta a német literatúrát. Hol van tehát itt a német nyelv, a német irodalom tulsulya? hol van e megdönthetlenség, mert *számadatokra* alapított tényekben csak legkisebb alap az olyféle állításokra, hogy: „a Széchenyi-kör eddig működése ügykörébe a német irodalom ismertetését és terjesztését erőlködött bevonni, épen *kiválóan a német irodalomét*, mely miatt a magyar saját házában oly nehezen tudja ismét az őt megillető helyet elfoglalni stb. stb.” mint ezek az idézett cikkek olvashatók!

Az érdemes cikkirő, — kinek az idegen irodalmak jelentőségére nézve általánosságban mondtott, igen szellemes nézeteit szívesen magamévá teszem — elismeri, hogy az idegen nyelveket a kör működéséből nem kell kizárunk, de meg kell tartanunk az észszerű egymásutánt. Az előbbire nézve kétséget nem hagy fenn az alapszabályok azon intézkedése, mely szerint az idegen nyelvek és irodalmaknak külön szakválasztmány rendszerezsítettik; az utóbbira nézve pedig, hivatkozva a fentebb felsorolt adatokra, nyugodtan mondhatjuk, hogy az észszerű egymásutánt és kellő arány eddig is megtartatott.

Ismétlem azt, a mi a hasonló megtámadások ellenében már többiben elmondattott, miszerint nem szabad az ajtóval rohannunk a házba, nem lehet az eddigi viszonyokból egyszerre tabula rasat csinálnunk, s a *kimélet s tapintatos lépésről lépésre haladás* épen itt t. i. nemzetiségünknek társadalmi uton való terjesztésében van leginkább helyén. A többször idézett cikk írója Széchenyi mondására hivatkozik, s meg is vagyok győződve róla, hogy behatolt Széchenyi politikai nézetei és elveibe; de talán ki nem merítette ezeket egészen, mert figyelmen kívül hagyja, hogy Széchenyi politikájában semmit sem perhorrescált annyira, mint a *kiméletlen és erőszakos eszközöket*. Tagadhatlan tény, hogy közönségünk nagy része, dacára a nemzeti nyelvünk tekintetében az utóbbi évek folytán általánosan észlelhető nagyszerű hódításoknak, még mindig sokkal otthonosabbnak érzi magát a német nyelvben mint a magyarban. (És itt el nem hallgathatom s ne vegye rosz néven az illető, miszerint mindenesetre különös, hogy a jelenség fölött épen azok nyilatkoznak legtürelmetlenebbül, kik még rövid idő előtt majdnem kizárólag német cikkeket közöltek e lapban). De kérdem mi módon segíthetünk gyorsabban és gyökeresebben e bajon? azáltal-e, ha most még inkább a német nyelvhez szító de magyar érzelmű közönségünknek, itt-ott mintegy császszerű a német szóból is juttatunk bevonva a magyar nyelv biztosított tulsulya által lassanként magyarosítjuk? vagy: ha lángpallossal üzünk ki mindenkit ki még nem teljesen magyar, egyesületünk szentélyéből? Az utóbbi mód választása által bizonyosan oda jutnánk, hogy fölötté szűk körre összeolvadó egyesületünk csakis azokból állana, kiken egy sincs már mit magyarosítanunk, míg a nemzeti nyelvünk és szellemünkől még távolabb állók végkép elriasztatnának, s tehát nem is magyarosíthatnának; és így működésünknek épen egyik legfontosabb része, a mely t. i. a nemzeti nyelv és szellem terjesztésére irányul, teljesen meddő maradna.

TÁRCA.

A színpalak világából. Visszaemlékezések.

I.

Lilly.

Ismertem egy kardaloknőt,
Csinos lány volt és derék,
Kék szemű és rózsaszaru,
Olyan szende s ifju még!...

Ici picit kis teremtes,
Kardaloknok csillaga.
Magszerettem igen nagyon;
Diák voltam, nem csoda!

Szemem előtt rózsaszinben
Uzott az egész világ,
Ha a színlapon ez állott:
„Urak, nép és katonák.”

Nem volt nyugtom éjjel-nappal
Folyton reá gondolék,
Hiába! mikor oly szép volt
S szemem olyan, mint az ég.

Egy szép este együtt voltunk,
„Szeretsz — kérdem — gyermekem?
Hozzám simult s édes hangon
Azt felelé: „Szerettem!”

„Szeretlek!” — szolt ismételve. —
Szívem óh hogy dobogott!
S szemeim halkan sugá:
„Ugy-e veszel kalapot?...”

II.

A kis énekesnő.

Jutalomjátékod vala,
Kaptál koszorút s bokrétát,
S megtapsolt a közönség, mert
Jól énekléd Margaréthát.

Jót énekléd, csinnal s keccsel,
Mégis csak megkritizáltak:

A Széchenyi-kör ép ezért — legkevésbé sem térve el alapszabályaitól, — az előbbi, a *kiméletlen* módot választotta. Eddigi sikereinkről kicsinylően nyilatkozhatik bár, az a ki csodákat várt, de tény hogy mióta fennállunk és működünk tanui voltunk oly előadásoknak, melyek alkalmával — eltekintve a társadalmi osztályok és felekezettek közeledésében nyilvánult vívmányoktól, hogy épen csak a nemzeti nyelv kérdésénél maradjak — magyar nyelven léptek fel olyanok, kik még rövid idővel előbb aligha határozották volna el erre magukat, s hogy nyilvános úgy mint házi előadásainknál a magyar szót figyelem és érdeklődéssel hallgatták számosak kik eddig ugyszólván kizárólag a német irodalom és színészetben gyönyörködtek.

Ez is egy konkrét tény, a melylyel szemben az igazolatlan gáncs és határozatlan vád egészen eltörpül. Eljárásunkban lehet hibákat találni, azt megengedem; végre is mindnyájan igen gyarló emberek vagyunk; de talán, ha másért nem, a közös s mindnyájunk által megvédeni óhajtott ügy érdekében kívánatos volna, hogy kárhözható ítélet csak ott mondassék, a hol annak alapja van s hogy a megtámadások levessék azon kiméletlen éles moorok melylyel az utóbbi időben uton-utfélen találkozunk. Mert ellenkező esetben bizonyosan el fog éretni az, a mit pedig hiszem, hogy senki sem vett célba, hogy t. i. a kör ügyének legbuzgóbb munkásai a legnemesebb intenciójukat sértő és gyanúsító támadások által kedvüket vesztes visszavonulandnak, s hogy a virágzásnak indult csemete a vizály és egyenetlenség örlő férgének fog áldozatul esni. Akkor pedig, ha ily módon megbukott e vállalat is, „*mint sok más,*” majd meglátjuk vajon a Széchenyi-kör nélkül a nemzeti nyelv és irodalom pártolása és terjesztése, körül fog-e minálunk csak félannyi is történni, mint a mennyi történt mióta Széchenyi-kör fennáll, a Széchenyi-kör által. B. A.

A hangversenyről.

Folyó hó 7-én tartatott meg az eperjesi róm. kath. gymnasium tápintázete javára az eperjesi Széchenyi-kör támogatása mellett rendezett szavlati-, zene- és táncestély.

Mint előre látható volt — ez uttal is bebizonyult, hogy az eperjesi közönség hasonló nemes célok elérését mindenkor készséggel elősegíteni s támogatni törekszik s ha az a jelen alkalommal nem oly mérvben tapasztaltatott, mint az a kitűzött jótékony cél érdekében kívánatos lett volna — csakis azon körülménynek tulajdonítható, hogy a rendezőség részéről a helyárok kiszabásánál úgy az eddig, hasonló alkalmakkor divott szokás, mint az általánosan uralgó nyomott pénzvizonyok kissé figyelmen kívül hagyattak. Mert megengedve, hogy a terem alsó részére szolt felemelt helyárok némileg indokoltaknak vehetők, még sem mondható ez a karzati ülőhelyekre nézve, melyek jobbra a közönség azon, szintén jelentékeny, része által látogattak, mely az előadást követő mulatságban tényleg részt nem vevén — annak egy-két órai távolbóli szemlélésére szorítkozik. Hogy ezen megjegyzésünk teljesen indokolt, mutatták azt a majdnem üresen maradt karzati helyiségek. Mindamellett halljuk s örömlünkre szolgál constatalhatni, hogy a rendezőség várakozásán felüli tiszta jövedelmet képes a kitűzött cél javára fordítani.

Mimikádban, játékokban
Hibát kerestek s találtak...

Éneke — így okoskodtak —
Okvetlenül simább lenne,
Ha... (nem volna oly fekete
S olyan szép és nagy a szeme.)

Kritizáltak szegény kis lány
S rágalmaztak gonosz nyelvek,
Hirdetve, hogy nem is sejtetd,
Mik a nemesb női elvek.

Ha véletlen kacsinottál,
Mindjárt mondták: „Mily kacér nő!
Szeme hogy jár, ni és arca
Rizsporoktól mily fehérő.”

Ha pedig nem kacsinottál
S jobbra-balra nem járt szemed,
Akkor meg az volt a jelszó:
„A kisasszony minő szent lett!”

Barna fűrtü kis lány voltál —
Kacsód, ajkad olyan meleg!
Soha sem tapsoltalak meg,
Annál jobban szerettelek.

Óh ha előadás után
Játékok már ki sem leste,
Milyen jó volt kis szobádban
Együtt lennünk minden este!

Azt kérdezéd: „Édes Ahmed,
Szereti-e Margaréthát?” —
Ah ilyenkor hogy felejtünk
Gáncsot, tapsot és bokrétát...

Gáncsoltak és kritizáltak,
Bár mindenkinek tetszettél,
Nekem pedig játékokban
Leginkább az, hogy szerettél.

Évek multak el azóta,
Mégis gyakran vagy eszemben:
Sötét szemed, picit lábád
S szép kis szobád Debreczenben.

Ahmed.

A mi az előadást magát illeti, azt egészben véve kielégítőnek találtuk. A működött katonai zenekar nagy praecisioval s értelemmel adta elő zenedarabjait.

A szavlatok sikerültek, s különösen Petőfi „Örült”-jének előadása méltán kötötte le a közönség figyelmét, annál inkább, minthogy ezen kissé drasztikus költemény az általánosan bevett szokástól eltérőleg nem szavlatként, hanem szokatlanabb modorban, t. i. dramatikus alakban s mintegy színpadi jelenetként ábrázoltatott.

A magyar zene előadásánál a zongorának inkább kíséretként kellett volna működnie, s mert ez nem történt, az eredeti magyar zene barátja előtűntni kellett, hogy a dallamot az első hegedű mellett a zongora is következetesen vitte, mi annál inkább volt észrevehető, mert a többi vonó hangszer tulságos gyengén tartott kísérete a zongora által — a nagy bögő kivételével, mely itt-ott egy kíséző hangot hallatott, — majdnem egészen elnyomatott.

Meudelssohn „Rondo capriccioso”-jánál a szép előadónok iránti lovagias érzelmeink teljes fenntartásával mégis ki kell emelnünk, hogy ezen remek hang-gyöngysor előadásánál nevezetesen a forte és piano élesebb megkülönböztetését s a tempok pontosabb betartását kívántuk volna észlelhetni, bár szívesen elismerjük, miszerint e zenemű egészben véve kerekdeden volt eljátszva.

A férfiak által előadott darabok önkénytelenül azon benyomást tették, hogy vagy a rendelkezésre álló erők tulbecsülése mellett történt az előadásra került darabok választása, vagy a betanulásra nem elég gond fordított, mi Huber pályanyertes műve hallásánál különösen szembe (recte fülbe) ötlött.

Az előadást tánc követte, mely a nem épen nagy számmal megjelent, de válogatott közönség legnagyobb részét kiviradigt jó kedvben tartotta. Ennek részletes leírását azonban más szakavatottabb tolnak engedjük át. X—.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Az igazg. választmány f. hó 8-án rendes havi ülést tartott, melynek tárgyai közl kiemeljük a következőket:

Tudomásul vette a megelőző kisgyűlés határozatait; az évi számadást a számvizsgáló bizottsághoz tette át; a Szentandrassy Lajos védnök által átküldött 200 franknyi (aranyban) pályadíjért köszönetet szavazott, s a pályázat keresztülvitelével a magy. irod. szakválasztmányt bizta meg; Dr. Horowitz Simon könyvtárnok leköszönése folytán a könyvtárnoki tisztségre ideiglenesen Ágoston Károly íg. vál. tagot helyettesítette; intézkedett a könyvtár mielőbbi megnyitása iránt; megállapította a házi rendet; elhatározta az évi jelentés, ügyrendek, s tagnévjegyzéknek évkönyv alakjában leendő kiadását s a kiadás kezelésével Goldberger Jakab szakv. tagot bizta meg; uj tagokat vett föl.

F. hó 13-án, hétfőn, Lasztókay László kir. főgymn. tanár előbb jelzett felolvasása: adatok Eperjes város hadi történetéhez, fog megtartatni.

A jövő hét péntekjén, 17-én, a kör helyiségében zenei és szavlati előadással összekötött házi estély rendeztetik. A műsorozat a legközelebbi napokban fog a kör helyiségében kifüggeszteni. Kezdeté esti 6 órakor.

Különfélék.

A sárosmegyei jótékony nőegyletnek m. é. decemberhó utolsó napján megtartott zeneestélye, mely a közönségnek eléggé élénk részvéte mellett, igen kedélyesen folyt le, dacára a csekély belépti díjnak 274 frt 7 krt jövedelmezett, mely összegből a 126 frt 35 krnyi kiadást levonva az egylet pénztárába tisztán 147 frt 72 kr. folyt be.

Ez alkalommal a következő túlfizetések eszközlöttek, u. m. Péchy Lucian ur, kir. tsvszéki elnök által 10 frt. Péchy Zsigmond ur, képviselő 9 frt 40 kr. ifj. Hedry Ernő ur, képviselő 9 frt 40 kr. Berzeviczy Tivadar ur, tanfelügyelő 3 frt 60 kr. Kreith József ur, kanonok 2 frt 50 kr. Fest Lajos ur 1 frt 80 kr. Kuzmik Pál ur 1 frt 40 kr. Szinyey-Péchy Mária urnő 2 frt Pulszky-Keczer Terézia urnő 80 kr. Pulszky Géza ur 80 kr. Szinyey Béla, Kovatsevits főhadnagy, Mész Gyula és Hegedüs urak 40 krával 1 frt 60 kr. összesen 42 frt 70 kr.

Az egylet a nagylelkű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja.

A főpiacon felállított lovardában folynak az előadások, vásár- és ünneppapokon egynap kétszer háromszor is.

Az ülések ugyan jó drágák, de azért többnyire nagyszámu közönség részesíti magát az ott kínálkozó művelzetben, a mi annál különösebb, minthogy a színelőadások gyér látogatásának okát a pénzhiánynak róvták fel.

A városi kapitányi hivatalnál folyvást nagy számmal jelentkeznek a szegénysorsuak, kik a nagylelkű püspöki adományban részesülni ohajtanak.

A koldusügy rendezése tekintetében hozandó városi szabályrendelet kidolgozására kiküldött bi-

előadás közl *tizenegy* magyar volt és csak *három* szavallat s kisebb felolvasás volt német; s a hat nagyobb felolvasás közl *egyetlenegy* sem tárgyalta a német literatúrát. Hol van tehát itt a német nyelv, a német irodalom tulsulya? hol van e megdönthetlenség, mert *számadatokra* alapított tényekben csak legkisebb alap az olyféle állításokra, hogy: „a Széchenyi-kör eddig működése ügykörébe a német irodalom ismertetését és terjesztését erőlködött bevonni, épen *kiválóan* a német irodalomét, mely miatt a magyar saját házában oly nehezen tudja ismét az őt megillető helyet elfoglalni stb. stb.” mint ezek az idézett cikkek olvashatók!

Az érdekes cikkirő, — kinek az idegen irodalmak jelentőségére nézve általánosságban mondtott, igen szellemes nézeteit szívesen magamévá teszem — elismeri, hogy az idegen nyelveket a kör működéséből nem kell kizárunk, de meg kell tartanunk az észszerű egymásutánt. Az előbbire nézve kétséget nem hagy fenn az alapszabályok azon intézkedése, mely szerint az idegen nyelvek és irodalmaknak külön szakválasztmány rendszerezsítettik; az utóbbira nézve pedig, hivatkozva a fentebb felsorolt adatokra, nyugodtan mondhatjuk, hogy az észszerű egymásutánt és kellő arány eddig is megtartottat.

Ismétlem azt, a mi a hasonló megtámadások ellenében már többször elmondatott, miszerint nem szabad az ajtóval rohannunk a házba, nem lehet az eddigi viszonyokból egyszerre tabula rasat csinálnunk, s a *kimélet s tapintatos lépésről lépésre haladás* épen itt t. i. nemzetiségünknek társadalmi uton való terjesztésében van leginkább helyén. A többször idézett cikk írója Széchenyi mondására hivatkozik, s meg is voltak győződve róla, hogy behatolt Széchenyi politikai nézetei és elveibe; de talán ki nem merítette ezeket egészen, mert figyelmen kívül hagyja, hogy Széchenyi politikájában semmit sem perhorrescált annyira, mint a *kiméletlen és erőszakos eszközöket*. Tagadhatlan tény, hogy közönségünk nagy része, dacára a nemzeti nyelvünk tekintetében az utóbbi évek folytán általánosan észlelhető nagyszerű hódításoknak, még mindig sokkal otthonosabbnak érzi magát a német nyelvben mint a magyarban. (És itt el nem hallgathatom s ne vegye rosz néven az illető, miszerint mindenesetre különös, hogy e jelenség fölött épen azok nyilatkoznak legtűrelmetlenebbül, kik még rövig idő előtt majdnem kizárólag német cikkeket közöltek e lapban). De kérdem mi módon segíthetünk gyorsabban és gyökeresebben e bajon? azáltal-e, ha most még inkább a német nyelvhez szító de magyar érzelmű közönségünknek, itt-ott mintegy császszerű a német szóból is juttatunk valamit s ezáltal őket egyesületünk érdekkörébe bevonva a magyar nyelv biztosított tulsulya által lassanként magyarosítjuk? vagy: ha lángpallossal üzünk ki mindenkit ki még nem teljesen magyar, egyesületünk szentélyéből? Az utóbbi mód választása által bizonyosan oda jutnánk, hogy fölötté szük körre összeolvadó egyesületünk csakis azokból állana, kiken úgy sincs már mit magyarosítanunk, míg a nemzeti nyelvünk és szellemünk fölött még távolabb állók végkép elriasztatnának, s tehát nem is magyarosíthatnának; és így működésünknek épen egyik legfontosabb része, a mely t. i. a nemzeti nyelv és szellem terjesztésére irányul, teljesen meddő maradna.

TÁRCA.

A színpalak világból. Visszaemlékezések.

I.

Lilly.

Ismertem egy kardaloknőt,
Csinos lány volt és derék,
Kék szemű és rózsaszín,
Olyan szende s ifju még!...

Ici pici kis teremtes,
Kardaloknok csillaga.
Magszerettem igen nagyon;
Diák voltam, nem csoda!

Szemem előtt rózsaszínben
Uszott az egész világ,
Ha a színlapon ez állott:
„Urak, nép és katonák.”

Nem volt nyugtom éjjel-nappal
Folyton reá gondolék,
Hiába! mikor oly szép volt
S szemem olyan, mint az ég.

Egy szép este együtt voltunk,
Szeretsz — kérdem — gyermekem?
Hozzám simult s édes hangon
Azt felelé: „Szeretem!”

„Szeretlek!” — szolt ismételve. —
Szívem óh hogy dobogott!
S szemléstüve halkán sugá:
„Ugy-e veszel kalapot?...”

II.

A kis énekesnő.

Jutalomjátékod vala,
Kaptál koszorut s bokréttát,
S megtapsolt a közönség, mert
Jól énekléd Margaréthát.

Jót énekléd, csinnal s keccsel,
Mégis csak megkritizáltak:

A Széchenyi-kör ép ezért — legkevésbé sem térve el alapszabályaitól, — az előbbi, a *kiméletlen* módot választotta. Eddigi sikereinkről kicsinylően nyilatkozhatik bár, az a ki csodákat várt, de tény hogy mióta fennállunk és működünk tanui voltunk oly előadásoknak, melyek alkalmával — eltekintve a társadalmi osztályok és felekezettek közeledésében nyilvánult vívmányoktól, hogy épen csak a nemzeti nyelv kérdésénél maradjak — magyar nyelven léptek fel olyanok, kik még rövid idővel előbb aligha határozották volna el erre magukat, s hogy nyilvános úgy mint házi előadásainknál a magyar szót figyelem és érdeklődéssel hallgatták számosak kik eddig ugyszólván kizárólag a német irodalom és színészetben gyönyörködtek.

Ez is egy konkrét tény, a melylyel szemben az igazolatlan gáncs és határozatlan vád egészen eltörpül. Eljárásunkban lehet hibákat találni, azt megengedem; végre is mindnyájan igen gyarló emberek vagyunk; de talán, ha másért nem, a közös s mindnyájunk által megvédeni óhajtott ügy érdekében kívánatos volna, hogy kárhóztató ítélet csak ott mondassék, a hol annak alapja van s hogy a megtámadások levessék azon kiméletlen éles moorot melylyel az utóbbi időben uton-utfélen találkozunk. Mert ellenkező esetben bizonyosan el fog érteni az, a mit pedig hiszem, hogy senki sem vett célba, hogy t. i. a kör ügyének legbuzgóbb munkásai a legnemesebb intenciójukat sértő és gyanúsító támadások által kedvüket vesztve visszavonulandnak, s hogy a virágzásnak indult csemete a vizsaly és egyenetlenség örlő férgének fog áldozatul esni. Akkor pedig, ha ily módon megbukott e vállalat is, „*mint sok más,*” majd meglátjuk vajon a Széchenyi-kör nélkül a nemzeti nyelv és irodalom pártolása és terjesztése, körül fog-e minálunk csak félannyi is történni, mint a mennyi történet mióta Széchenyi-kör fennáll, a Széchenyi-kör által.

B. A.

A hangversenyről.

Folyó hó 7-én tartott meg az eperjesi róm. kath. gymnasium tápintézte javára az eperjesi Széchenyi-kör támogatása mellett rendezett szavalati-, zene- és táncestély.

Mint előre látható volt — ez uttal is bebizonyult, hogy az eperjesi közönség hasonló nemes célok elérését mindenkor készséggel elősegíteni s támogatni törekszik s ha az a jelen alkalommal nem oly mérvben tapasztaltott, mint az a kitűzött jótékony cél érdekében kívánatos lett volna — csakis azon körülménynek tulajdonítható, hogy a rendezőség részéről a helyátrak kiszabásánál úgy az eddig, hasonló alkalmakkor divott szokás, mint az általánosan uralgó nyomott pénzviszonyok kissé figyelmen kívül hagyattak. Mert megengedve, hogy a terem alsó részére szolt felemelt helyátrak némileg indokoltaknak vehetők, még sem mondható ez a karzati ülőhelyekre nézve, melyek jobbára a közönség azon, szintén jelentékeny, része által látogattnak, mely az előadást követő mulatságban tényleg részt nem vehén — annak egy-két órai távolbóli szemlélésére szorítkozik. Hogy ezen megjegyzésünk teljesen indokolt, mutaták azt a majdnem üresen maradt karzati helyiségek. Mindamellett halljuk s örömről szolgál constatalhatni, hogy a rendezőség yarakozáson felüli tiszta jövedelmet képes a kitűzött cél javára fordítani.

Mimikádban, játékodban
Hibát kerestek s találtak...

Éneke — így okoskodtak —
Okvetlenül simább lenne,
Ha... (nem volna oly fekete
S olyan szép és nagy a szeme.)

Kritizáltak szegény kis lány
S rágalmaztak gonosz nyelvek,
Hirdetve, hogy nem is sejtéd,
Mik a nemesb női elvek.

Ha véletlen kacsinottál,
Mindjárt mondták: „Mily kacér nő!
Szeme hogy jár, ni és arca
Rizsporoktól mily fehérő.”

Ha pedig nem kacsinottál
S jobbra-balra nem járt szemed,
Akkor meg az volt a jelszó:
„A kisasszony minő szent lett!”

Barna fűrtű kis lány voltál —
Kacsód, ajkad olyan meleg!
Soha sem tapsoltalak meg,
Annál jobban szerettelek.

Óh ha előadás után
Játékok már ki sem leste,
Milyen jó volt kis szobádban
Együtt lennünk minden este!

Azt kérdezed: „Édes Ahmed,
Szereti-e Margaréthát?” —
Ah ilyenkor hogy felejtünk
Gáncsot, tapsot és bokréttát...

Gáncsoltak és kritizáltak,
Bár mindenkinek tetszettél,
Nekem pedig játékodban
Leginkább az, hogy szerettél.

Évek multak el azóta,
Mégis gyakran vagy eszemben:
Sötét szemed, pici lábaid
S szép kis szobád Debreczenben.

Ahmed.

A mi az előadást magát illeti, azt egészben véve kielégítőnek találtuk. A működött katonai zenekar nagy praecisioval s értelemmel adta elő zenedarabjait.

A szavalatok sikerültek, s különösen Petőfi „Örült”-jének előadása méltán kötötte le a közönség figyelmét, annál inkább, minthogy ezen kissé drasztikus költemény az általánosan bevett szokástól eltérőleg nem szavalatként, hanem szokatlanabb modorban, t. i. dramatikus alakban s mintegy színpadi jelenetként ábrázoltattott.

A magyar zene előadásánál a zongorának inkább kíséretként kellett volna működnie, s mert ez nem történt, az eredeti magyar zene barátja előtűntni kellett, hogy a dallamot az első hegedű mellett a zongora is következetesen vitte, mi annál inkább volt észrevehető, mert a többi vonó hangszer tulságos gyengén tartott kísérete a zongora által — a nagy bögő kivételével, mely itt-ott egy kíséző hangot hallatott, — majdnem egészen elnyomatott.

Meudelssohn „Rondo capriccioso”-jánál a szép előadónok iránti lovgagias érzelmeink teljes fenntartásával mégis ki kell emelnünk, hogy ezen remek hang-gyöngysor előadásánál nevezetesen a forte és piano élesebb megkülönböztetését s a tempok pontosabb betartását kívántuk volna észlelhetni, bár szívesen elismerjük, miszerint e zenemű egészben véve kerekdeden volt eljátszva.

A férfiak által előadott darabok önkénytelenül azon benyomást tették, hogy vagy a rendelkezésre álló erők tulbecsülése mellett történt az előadásra került darabok választása, vagy a betanulásra nem elég gond fordított, mi Huber pályanyertes műve hallásánál különösen szembe (recte fülbe) ötlött.

Az előadást tánc követte, mely a nem épen nagy számmal megjelent, de válogatott közönség legnagyobb részét kiviradigt jó kedvben tartotta. Ennek részletes leírását azonban más szakavatottabb tollnak engedjük át.

X—.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Az igazg. választmány f. hó 8-án rendes havi ülést tartott, melynek tárgyai közl kiemeljük a következőket:

Tudomásul vette a megelőző kisgyűlés határozatait; az évi számadást a számvizsgáló bizottsághoz tette át; a Szentandrassy Lajos védnök által átküldött 200 franknyi (aranyban) pályadíjért köszönetet szavazott, s a pályázat keresztülvitelével a magy. irod. szakválasztmányt bizta meg; Dr. Horowitz Simon könyvtárnok leköszönése folytán a könyvtárnoki tisztségre ideiglenesen Ágoston Károly ig. vál. tagot helyettesítette; intézkedett a könyvtár melőbbi megnyitása iránt; megállapította a házi rendet; elhatározta az évi jelentés, ügyrendek, s tagnévjegyzéknek évkönyv alakjában leendő kiadását s a kiadás kezelésével Goldberger Jakab szakv. tagot bizta meg; uj tagokat vett föl.

F. hó 13-án, hétfőn, Lasztkay László kir. főgymn. tanár előbb jelzett felolvasása: adatok Eperjes város hadi történetéhez, fog megtartatni.

A jövő hét péntekjén, 17-én, a kör helyiségében zenei és szavalati előadással összekötött házi estély rendeztetik. A műsorozat a legközelebbi napokban fog a kör helyiségében kifüggeszteni. Kezdeté esti 6 órakor.

Különfélék.

A sárosmegyei jótékony nőegyletnek m. é. decemberhó utolsó napján megtartott zeneestélye, mely a közönségnek eléggé élénk részvéte mellett, igen kedélyesen folyt le, dacára a csekély belépti díjnak 274 frt 7 krt jövedelmezett, mely összegből a 126 frt 35 krnyi kiadást levonva az egylet pénztárába tisztán 147 frt 72 kr. folyt be.

Ez alkalommal a következő tulfizetések eszközlöttek, u. m. Péchy Lucian ur, kir. tvszéki elnök által 10 frt. Péchy Zsigmond ur, alispán 9 frt 40 kr. ifj. Hedry Ernő ur, képviselő 9 frt 40 kr. Berzeviczy Tivadar ur, tanfelügyelő 3 frt gf. Kreith József ur, kanonok 2 frt 50 kr. Fest Lajos ur 1 frt 80 kr. Kuzmik Pál ur 1 frt 40 kr. Szinyey-Péchy Mária urnő 2 frt Pulszky-Keczer Terézia urnő 80 kr. Pulszky Géza ur 80 kr. Szinyey Béla, Kovatsevihs főhadnagy, Mész Gyula és Hegedüs urak 40 krával 1 frt 60 kr. összesen 42 frt 70 kr.

Az egylet a nagylelkü adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja.

A főpíacon felállított lovardában folynak az előadások, vásár- és ünneppapokon egynap kétszer háromszor is.

Az ülések ugyan jó drágák, de azért többnyire nagyszámu közönség részesíti magát az ott kínálkozó műélvezetben, a mi annál különösebb, minthogy a színelőadások gyér látogatásának okát a pénzhiánynak róvták fel.

A városi kapitányi hivatalnál folyvást nagy számmal jelentkeznek a szegénysorsuak, kik a nagylelkü püspöki adományban részesülni ohajtanak.

A koldusügy rendezése tekintetében hozandó városi szabályrendelet kidolgozására kiküldött bi-

zottság elkészült munkájával, mely valószínűleg a legközelebbi közgyűlés alkalmával fog tárgyalás alá vétetni.

Irodalom. A „Képes Családi Lapok“ 6. füzeté megjelent, következő tartalommal: Két asszony. Elbeszélés Vértesi Arnoldtól. (Vége). — Álarcz. Beszély. Irta B. Dyherrn György. Fordította K. Beniczky Irma. (Vége). — No, sir! Történet a tengerész-életből. Littrow H.-tól. — Az allomfő. A hárem életből. Vacano E. M.-tól. — Egy nap a Colorado partján. — Gyujtogató — szenvedélyből. Friedrich F. elbeszélése. — Az új-világ iju szépei. Amerikai jellemrajz. — Huszár Adolf. — Az anya kincsei. — A Fakó utolsó állomása. — Mignon. — A veréb. — Vitorlás kocsik. — A természetből. — A szeretetreméltó nevelő V. (Vége). — Különfélek. — Apróságok.

Képek: Huszár Adolf. — Az anya kincsei. — A Fakó utolsó állomása. — Mignon. — Vérébek a nyomon. — Vitorlás koci a kanzas-pacifici vaspályán Amerikában. — Hollandi vitorlás koci a 17. századból. — A szeretetreméltó nevelő.

Eperies, am 10. Jänner.

Dem Verdienste seine Krone!
Unserer freiwilligen Feuerwehr ist eine hohe Ehre zu Theil geworden.

Der Kommandant derselben, Herr v. Bornemissa wurde vorgestern von dem, anlässlich der Monats-Sitzung des Verwaltungsausschusses hier weilenden Herrn Obergespan Grafen v. Csáky empfangen, bei welcher Gelegenheit ihm zur Kenntniss gegeben wurde, daß Se. Majestät der König mit allerhöchster Entschliessung vom 31. v. M. gestattet hat, daß sowohl dem Kommandanten, als auch dem Steigerführer der hiesigen Feuerwehr, Herrn Emerich v. Soob für die bei Gelegenheit der letzten Soovárer Feuerbrunst geleisteten eifrigen und aufopfernden Dienste, ferner dem hiesigen Einwohner Johann Palva und dem Tot-Soovárer Ortsrichter Bohács die allerhöchste Anerkennung ausgesprochen werde.

Es ist dies in erster Reihe eine persönliche Auszeichnung, welche aber — in Anbetracht dessen, daß zwei Mitglieder der Feuerwehr, die nebenbei auch Führer derselben sind, ausgezeichnet wurden — auch den ganzen Verein und alle Mitglieder desselben ehrt.

Diejenigen, denen bekannt ist, welche Schwierigkeiten zu besiegen und welche Hindernisse zu beseitigen waren, ehe dieser gemeinnützige Verein ins Leben treten konnte, und noch mehr diejenigen, die mit männlichem Willen und unerschütterlicher Ausdauer Hand ans Werk legten, um diese edle, menschenfreundliche Institution endlich auch bei uns einzubürgern, wird es sicherlich mit Genugthuung, mit Stolz und Freude erfüllen, ihr Werk auf diese ehrende Weise gekrönt zu sehen; eine Thatfache, angesichts deren sich alle Diejenigen schämen müssen, die das edle Streben infolge ihrer kleinlichen Gesinnungsweise anfangs zu vereiteln suchten und die, als sie zur Einsicht gelangen mußten, daß sich das schnaubende Dampfrohr des Fortschrittes mit veralteten morschen Hellebarden nicht aufhalten läßt, in ebenso kleinlicher Passivität verharrten.

Die allerhöchste Anerkennung ist eine wohlverdiente; hauptsächlich, wenn in Betracht gezogen wird, daß es sich nicht um die Verfolgung von egoistischen und persönlichen materiellen Zwecken, sondern um das Gemeinwohl handelte. — Nach Besiegung jener Schwierigkeiten, mit denen die Constatuirung verbunden war, kam die Zeit der persönlichen Mühen und der Aufopferung.

Es galt nun zu beweisen, daß man die Sache ernst aufgefaßt, und entschlossen ist, den freiwillig eingegangenen Verpflichtungen thatsächlich gerecht zu werden.

Nun, in dieser Beziehung hat unser Verein — wie wir getrost behaupten können — alle gerechten Erwartungen weit übertroffen. Beispiele von unerschütterlichem Mannesmuthe und freiwilliger Aufopferung wie sie die Mitglieder unserer Feuerwehr in Finta und Soovár geliefert, sind wohl würdig, ausgezeichnet zu werden.

Doch nicht nur diese sind es, die zur Beurtheilung der Thatkraft und Tüchtigkeit unseres Vereines den Maßstab liefern. Zahlreiche andere Fälle haben sich ereignet, bei denen die Feuerwehr ebenso Gelegenheit fand, ihre Tüchtigkeit zu erproben.

Um aber von der Wirksamkeit der Feuerwehr in klarem Bild zu gewinnen, dürfen wir nicht bloß jene Fälle ins Auge fassen, welche Jedermann in die Augen springen; sondern wir müssen in Betracht ziehen, daß es in der That keine geringe Aufgabe ist, bei Tag und Nacht stets bereit zu sein, den Dienst zu versehen, wie es das Ziel erfordert.

Hierzu gehört eine nicht ungewöhnliche Ausdauer und ein unerschütterlicher Wille, wie er nur Männern, keineswegs aber Denjenigen eigen ist, die sich darin gefallen, die Sache aus sicherer Ferne zu betrachten und über Dinge ihr unreifes Urtheil abzugeben, die nicht in den Kreis ihrer Kompetenz gehören, weil sie selbst eben nicht im Stande sind etwas zu leisten.

Unsere Feuerwehr ist noch eine der jüngsten im Lande und doch können sich nur wenige der ältesten rühmen, einer Auszeichnung theilhaftig geworden zu sein, wie die unsererige.

Die Ueberreichung der Belobungs-Dekrete wird — wie wir vernehmen — auf feierliche Weise vorgehen.

Die Bürger von Eperies können jedenfalls stolz darauf sein, eine Feuerwehr zu besitzen, deren Mitglie-

der sich der allerhöchsten Anerkennung würdig zu machen verstanden.

Eperies, 5. Jänner 1879.

(—n) Gestern habe ich Gelegenheit gehabt in Sebes-Kellmes einer Dilettantenvorstellung beizuwohnen, welche der dortige Lehrer Herr Josef Friedl veranstaltete. Der Reinertrag war für die Errichtung, resp. Erweiterung der dortigen Schulbibliothek, welche bereits 30 Bände umfaßt, bestimmt. Zur Ausführung gelangte: „Der Nachtwächter“ von Körner, gegeben von den Schülern der Schule, und haben die kleinen Dilettanten unter großem Beifall ihre Aufgabe gelöst. — Hierauf folgte: „Die eiferichtige Frau“, Lustspiel von Kogebue, in welchem Fr. Leskowitz (Fr. von Uhlen), Fr. P. Wollner (Henriette, Tochter des Hans v. Bosen (Herr H. Gottlieb) und Herr C. Gottlieb (Major v. Uhlen), Fr. S. Baumühl (Karl v. Uhlen) ihren wolverdienten Beifall ernteten. Zum Schluss deklamirte Herr H. Bottenstein ein von ihm selbst verfaßtes, gut gelungenes Gelegenheitsgedicht. Die Vorstellung war zahlreich besucht und ist es nur zu bedauern, daß dieselbe im Schulgebäude stattfand, wo der Raum für derlei Vorstellungen viel zu klein ist. — Unter den anwesenden Gästen bemerkte ich auch Herrn Leo Holländer, der abermals einen Beweis lieferte, wie sehr ihm das Ausblühen dieser Schule, wie überhaupt aller ihr. Schulen im Saróker Komitate am Herzen liegt. Er spendete zu diesem edlen Zwecke 5 fl., wofür ihm die Lehrer hiermit ihren herzlichsten Dank aussprechen. Wie ich höre, gedenkt Herr Josef Friedl nächstens wieder eine Vorstellung zu eben demselben Zwecke zu veranstalten und wünschen wir ihm von Herzen recht viel Glück dazu, damit er dadurch je eher die Schulbibliothek der Jugend übergeben könne. Diese Schulbibliothek wird ihr Entstehen nur dem eifrigen Bestreben des wackeren Lehrers Hrn. Josef Friedl zu verdanken haben.

Tagesneuigkeiten.

Allerhöchste Anerkennung. Se. Majestät hat mit allerhöchster Entschliessung vom 31. v. M. gestattet, daß für geleistete eifrige und aufopfernde Dienste bei der Löschung der am 25. Juni 1878 in Német-Soovár ausgebrochenen Feuerbrunst, beziehungsweise bei der Rettung eines Menschenlebens dem hiesigen Advokaten und Führer der ersten Abtheilung der freiwilligen Feuerwehr Emerich v. Soob, ferner dem Kommandanten der Feuerwehr, Balthasar v. Bornemissa, desgleichen dem Eperieser Barbier Johann Palva und dem Tot-Soovárer Gemeinderichter Michael Bohács die allerhöchste Anerkennung kundgegeben werde.

Die deklamatorische und Gesangs-Soirée, welche zum Vortheile des hiesigen röm. kath. Alumnus am 7. d. M. stattfand, versammelte ein zwar nicht überaus zahlreiches, aber elegantes Publikum im großen Saale, in welchem längs der Seitenwände Logen errichtet waren.

Das Programm war sehr interessant zusammengestellt und wurde jede einzelne Piece mit stürmischem Beifalle aufgenommen. Die Musikpelle des 5. Regiments unter der Leitung des Herrn Kapellmeisters Grimm leistete Vorzügliches.

Fräulein Faggyas Etelka deklamirte den von Herrn Professor Levay zu dieser Gelegenheit verfaßten schönen Prolog mit Innigkeit. Die Damen Kajtar Solán und Krajjell Ananka legten abermals eine glänzende Probe ihrer Kunstfertigkeit im Klavierspielen und ihrer schönen Auffassungsgabe ab. Auch Herr v. Czibucz erntete mit seinem Ungarischen reichlichen Beifall ein. Den Glanzpunkt des Abends bildete aber ohne Zweifel die Deklamation des Herrn Dr. v. Berzevicsy, der Petöfi's geniales Gedicht „Az örült“ mit seltener Bravour und Gestaltungskraft dramatisch vortrug.

Der Gesangsverein der studirenden Jugend unter der Leitung des Herrn Professors Levay fand ebenfalls Gelegenheit, seine vorzügliche Schulung darzuthun.

Nach dem Concerte folgte eine animirte Tanzunterhaltung, wobei Frau Dönn v. Pöchy als Lady-Patronesse in liebenswürdigster Weise die Honneurs machte.

Quadrille wurde in zwei Kolonnen getanzt, später folgte Cotillon und endete die gelungene Unterhaltung erst bei Anrücken der Frühstunden. Wir haben noch zu bemerken; daß die Damen zum überwiegenden Theile in großer Toilette erschienen, wie denn die Unterhaltung überhaupt einen ballmäßigen Anstrich hatte.

Das Erträgniß beläuft sich, — wie wir hören auf 500 fl.

Communes. Das diesjährige städtische Budget wird — nachdem der regelmäßige Termin, bis zu welchem dasselbe im Buchhaltungsamte zur öffentlichen Einsicht erliegt, abgelaufen sein wird, demnächst verhandelt werden.

Sanitätsverhältnisse. Wie aus dem Berichte des Stadtphysikus hervorgeht, endeten nicht weniger als 30% der bisherigen Pockenkrankungsfälle mit dem Tode.

Florentiner Quartett. Ein seltener Kunstgenuß steht uns bevor. Am 2. Februar d. J. wird nämlich der weltberühmte Florentiner Quartett-Verein unter der Leitung von Sean Becker im großen städtischen Tanzsaale ein Concert veranstalten.

Karten sind im Geschäfts-Lokale der Herren Thror und Schönfeld und am Concertabende an der Kassa zu lösen.

Nachdem Herr Schönfeld das Arrangement des Concertes aus Gefälligkeit besorgt, so fühlen sich die

Concertgeber veranlaßt, zu Gunsten des hiesigen Kindergarten-Vereines 10% vom Reingewinne zu widmen.

Die diesjährige Generalversammlung des Eperieser bürgerlichen Geselligkeitsvereines findet morgen, Sonntag am 12. d. M. um 3 Uhr Nachmittags in den Vereinslokalitäten statt. Berathungsgegenstände sind die folgenden: Jahresbericht des Präsidenten, Bericht der Cassaprüfungs-Commission, Festlegung der Mitglieder-Taxe, Feststellung der zu beschließenden Theilungen, Neuwahl des Präsidenten und des Ausschusses und schließlich etwaige Beschlussträge.

Der bürgerliche Geselligkeitsverein zählt derzeit 133 Mitglieder.

Der Oberschützenmeister des hiesigen Schützenvereines, Herr Alexander v. Bujanovics, der sich um denselben so verdient gemacht hat, hat zum großen Bedauern aller Derer, denen der Bestand dieses Vereines am Herzen liegt, die obige, bisher innegehabte Stelle dankend niedergelegt, da er — wie er schreibt — wegen der großen Entfernung nicht in der Lage ist, dem Vereine so dienlich zu sein, wie er es im Interesse desselben wünschte.

Nun, es ist uns Allen wohl bekannt, daß Herr v. Bujanovics trotz der Entfernung, die ihn von uns trennt, stets eifrig bestrebt war, den Interessen des Schützenvereines, welcher in letzter Zeit leider nur spärliche, beinahe gar keine Lebenszeichen von sich gegeben, nach besten Kräften förderlich zu sein.

Wir können daher nicht umhin, unser Bedauern über seinen Rücktritt auch unsererseits Ausdruck zu verleihen.

Wer die Geschichte des vergangenen Jahres gründlich durchstudiren will, dem bietet sich hierzu die schönste Gelegenheit. Im Kasino (schwarzen Aler) findet nämlich die massenweise Verligiturung der vorig-jährigen Zeitungen morgen, Nachmittags, um 3 Uhr statt. — Freunde veralteter Tagesliteratur und Papierbedürftige können da um billiges Geld zu einem bedeutenden Material gelangen.

In Zeben fand am 8. M. — wie wir in einer früheren Nummer ovisirten — eine Dilettantenvorstellung statt. Zur Aufführung gelangten drei einaktige ungarische Lustspiele und soll die Vorstellung — wie uns von einem Augenzeugen erzählt wird — vollkommen zufrieden gestellt haben.

Wir hoffen nächstens einen ausführlicheren Bericht bringen zu können.

Auch eine Sache der Mode! Mehrere Damen und Herren huldigen jetzt der Mode gebrauchte Briefmarken zu sammeln. Ueber den Zweck dieses emsigen Sammelns gibt es verschiedene Versionen, welche beinahe ausschließlich so abenteuerlich klingen, daß man verneinend ist zu glauben, es handle sich um eine einfache Passion.

Das Verfahren in Handelsprozessen bildet einen integrierenden Bestandtheil des neuen Entwurfes einer Prozeßordnung. Die Verordnung des Justizministers, die bis jetzt das Verfahren in Handelsprozessen regelt, wurde in ihren Grundzügen beibehalten.

Nach Serajevo!

Tagebuch-Blätter.

Von Dr. G. Szteblo I. I. Oberarzt in Serajevo.

(Fortsetzung.)

Ohne Zwischenfall erreichten wir am nächsten Tage das unbedeutende Zepce um tags darauf den wunderbar schönen Weg nach Branduk einzuschlagen, dessen Genuß uns nur durch die Beharlichkeit, mit welcher ein kühler Herbstregen herniederrieselte, einigermaßen vergällt wurde. Spät am Abend langten wir, unseren Wagen den hohen Berg hinanschiebend in Branduk an, konnten deshalb die vielgerühmte Schönheit dieses gefährlichsten aller bösnischen Dörfles nicht mehr bewundern. Um so größer war mein Vergnügen als ich früh Morgens bei prächtig klarem Wetter Umrschau hielt. Branduk besitzt bloß 15—20 kleine, eher Hütten als Häuser zu nennende Holz- und Lehmgebäude, die — sehr malerisch — hoch über der Straße an eine steil ansteigende Bergeslehne gleichsam angeklebt zu sein scheinen. Die halbverfallene Citadelle, an welche die einzige aus Holz gebaute Moschee des Städtchens (unser Nachtquartier und Waarenmagazin des Etappencommando) grenzt, beherrscht und sperrt die zwischen den Bergen einen förmlichen Engpaß bildende Straße, die hier nur eine Wagenbreite besitzt, vollkommen. Vor derselben beschreibe die bereits zu einem mächtigen Strome angewachsene Bosna einen Halbkreis, während die ihre Ufer einräumenden Bergketten ein prächtiges, beinahe vollkommen geschlossenes Thal bilden, welches aus der großen, ladenartigen Fensteröffnung der Imams-Bahnung betrachtet, einen geradezu überwältigenden Anblick gewährt. Von hier aus liess ich den entzückten Blick auf dem prächtigen Bilde weilen, dem dumpfen Rauschen der sich zu meinen Füßen, an den Felsen brechenden Bosnafluthen regungslos lauschend. Süßes Selbstvergessen bemächtigte sich meiner Sinne, als ich unbeweglich, gleichsam trunken dasah; „es war mir wie im Traume“, aus welchem auf mich die Rufe des zum Aufbruch drängenden Gefährten unangenehm wirkten. Doch konnte ich es nicht unterlassen vor unserer Abreise noch das Minarell zu ersteigen, um von diesem hohen Punkte den Totaleindruck dieses wahrhaft schönen Städtchens Erde noch einmal zu genießen.

Das von Branduk beiläufig 3 Wegstunden (zu deren Zurücklegen wir jedoch die doppelte Zeit brauchen) entfernte, kleine Zenica nach kurzer Rast verlassend hofften wir die nächste Station, Compagnie Pan

zottság elkészült munkájával, mely valószínűleg a legközelebbi közgyűlés alkalmával fog tárgyalás alá vétetni.

Irodalom. A „Képes Családi Lapok“ 6. füzeté megjelent, következő tartalommal: Két asszony. Elbeszélés Vértési Arnoldtól. (Vége). — Álarcz. Beszély. Irta B. Dyherrn György. Fordította K. Beniczky Irma. (Vége). — No, sir! Történet a tengerész-életből. Littrow H.-tól. — Az állomfő. A hárem életből. Vacano E. M.-tól. — Egy nap a Colorado partjain. — Gyujtogató — szenvedélyből. Friedrich F. elbeszélése. — Az új-világ ifju szépei. Amerikai jellemrajz. — Huszár Adolf. — Az anya kincsei. — A Fakó utolsó állomása. — Mignon. — A veréb. — Vitorlás kocsik. — A természetből. — A szeretetreméltó nevelő V. (Vége). — Különfélék. — Apróságok.

Képek: Huszár Adolf. — Az anya kincsei. — A Fakó utolsó állomása. — Mignon. — Vérébek a nyomon. — Vitorlás kocsik a kanzas-pacifici vaspályán Amerikában. — Hollandi vitorlás kocsik a 17. századból. — A szeretetre méltó nevelő.

Eperies, am 10. Jänner.

Dem Verdienste seine Krone!

Unserer freiwilligen Feuerwehr ist eine hohe, Ehre zu Theil geworden.

Der Kommandant derselben, Herr v. Bornemissa wurde vorgestern von dem, anlässlich der Monats-Sitzung des Verwaltungsausschusses hier weilenden Herrn Obergespan Grafen v. Csáky empfangen, bei welcher Gelegenheit ihm zur Kenntniss gegeben wurde, daß Se. Majestät der König mit allerhöchster Entschliessung vom 31. v. M. gestattet hat, daß sowohl dem Kommandanten, als auch dem Steigerführer der hiesigen Feuerwehr, Herrn Emerich v. Soob für die bei Gelegenheit der letzten Soovári Feuerbrunst geleisteten eifrigen und aufopfernden Dienste, ferner dem hiesigen Einwohner Johann Valya und dem Tot-Soovári Ortsrichter Bohács die allerhöchste Anerkennung ausgesprochen werde.

Es ist dies in erster Reihe eine persönliche Auszeichnung, welche aber — in Anbetracht dessen, daß zwei Mitglieder der Feuerwehr, die nebenbei auch Führer derselben sind, ausgezeichnet wurden — auch den ganzen Verein und alle Mitglieder desselben ehrt.

Diesigen, deren bekannt ist, welche Schwierigkeiten zu besiegen und welche Hindernisse zu beseitigen waren, ehe dieser gemeinnützige Verein ins Leben treten konnte, und noch mehr diejenigen, die mit männlichem Willen und unerschütterlicher Ausdauer Hand an Werk legten, um diese edle, menschenfreundliche Institution endlich auch bei uns einzubürgern, wird es sicherlich mit Genugthuung, mit Stolz und Freude erfüllen; ihre Werk auf diese ehrende Weise gekrönt zu sehen; eine Thatfache, angesichts deren sich alle diejenigen schämen müssen, die das edle Streben infolge ihrer kleinlichen Gesinnungsweise anfangs zu vereiteln suchten und die, als sie zur Einsicht gelangen mußten, daß sich das schnaubende Dampfrohr des Fortschrittes mit veralteten morischen Hellebarden nicht aufhalten läßt, in ebenso kleinlicher Passivität verharrten.

Die allerhöchste Anerkennung ist eine wohlverdiente; hauptsächlich, wenn in Betracht gezogen wird, daß es sich nicht um die Verfolgung von egoistischen und persönlichen materiellen Zwecken, sondern um das Gemeinwohl handelte. — Nach Besiegung jener Schwierigkeiten, mit denen die Konstituierung verbunden war, kam die Zeit der persönlichen Mühen und der Aufopferung.

Es galt nun zu beweisen, daß man die Sache ernst aufgefaßt, und entschlossen ist, den freiwillig eingegangenen Verpflichtungen thatsächlich gerecht zu werden.

Nun, in dieser Beziehung hat unser Verein — wie wir getrost behaupten können — alle gerechten Erwartungen weit übertroffen. Beispiele von unerschütterlichem Mannesmuthe und freiwilliger Aufopferung wie sie die Mitglieder unserer Feuerwehr in Zinta und Soovári geliefert, sind wohl würdig, ausgezeichnet zu werden.

Doch nicht nur diese sind es, die zur Beurtheilung der Thatkraft und Tüchtigkeit unseres Vereines den Maßstab liefern. Zahlreiche andere Fälle haben sich ereignet, bei denen die Feuerwehr ebenso Gelegenheit fand, ihre Tüchtigkeit zu erproben.

Um aber von der Wirksamkeit der Feuerwehr in klarem Bild zu gewinnen, dürfen wir nicht bloss jene Fälle ins Auge fassen, welche Jedermann in die Augen springen; sondern wir müssen in Betracht ziehen, daß es in der That keine geringe Aufgabe ist, bei Tag und Nacht stets bereit zu sein, den Dienst zu versehen, wie es das Ziel erfordert.

Hierzu gehört eine nicht ungewöhnliche Ausdauer und ein unerschütterlicher Wille, wie er nur Männern, keineswegs aber Denjenigen eigen ist, die sich darin gefallen, die Sache aus sicherer Ferne zu betrachten und über Dinge ihr unreifes Urtheil abzugeben, die nicht in den Kreis ihrer Kompetenz gehören, weil sie selbst eben nicht im Stande sind etwas zu leisten.

Unsere Feuerwehr ist noch eine der jüngsten im Lande und doch können sich nur wenige der ältesten rühmen, einer Auszeichnung theilhaftig geworden zu sein, wie die unsrige.

Die Ueberreichung der Belohnungs-Dekrete wird — wie wir vernehmen — auf feierliche Weise vorgehen.

Die Bürger von Eperies können jedenfalls stolz darauf sein, eine Feuerwehr zu besitzen, deren Mitglie-

der sich der allerhöchsten Anerkennung würdig zu machen verstanden.

Eperies, 5. Jänner 1879.

(—) Gestern habe ich Gelegenheit gehabt in Sebes-Kelemes einer Dilettantenvorstellung beizuwohnen, welche der dortige Lehrer Herr Josef Friedl veranstaltete. Der Reinertrag war für die Errichtung, resp. Erweiterung der dortigen Schulbibliothek, welche bereits 30 Bände umfaßt, bestimmt. Zur Ausführung gelangte: „Der Nachtwächter“ von Körner, gegeben von den Schülerinnen der Schule, und haben die kleinen Dilettantinnen unter großem Beifall ihre Aufgabe gelöst. — Hierauf folgte: „Die eiferliche Frau“, Lustspiel von Kogebue, in welchem Fr. Leskovits (Fr. von Uhlen), Fr. P. Wollner (Henriette), Tochter des Hans v. Bosen (Herr J. Gottlieb) und Herr C. Gottlieb (Major v. Uhlen), Fr. S. Baumühl (Karl v. Uhlen) ihren wolverdienten Beifall ernteten. Zum Schluss deklamirte Herr J. Bottenstein ein von ihm selbst verfaßtes, gut gelungenes Gelegenheitsgedicht. Die Vorstellung war zahlreich besucht und ist es nur zu bedauern, daß dieselbe im Schulgebäude stattfand, wo der Raum für derlei Vorstellungen viel zu klein ist. — Unter den anwesenden Gästen bemerkte ich auch Herrn Leo Holländer, der abermals einen Beweis lieferte, wie sehr ihm das Aufblühen dieser Schule, wie überhaupt aller ihr Schulen im Szaróker Komitate am Herzen liegt. Er spendete zu diesem edlen Zwecke 5 fl., wofür ihm die Lehrer hiermit ihren herzlichsten Dank aussprechen. Wie ich höre, gedenkt Herr Josef Friedl nächstens wieder eine Vorstellung zu eben demselben Zwecke zu veranstalten und wünschen wir ihm vom Herzen recht viel Glück dazu, damit er dadurch je eher die Schulbibliothek der Jugend übergeben könne. Diese Schulbibliothek wird ihr Entstehen nur dem eifrigen Bestreben des wackeren Lehrers Hrn. Josef Friedl zu verdanken haben.

Tagesneuigkeiten.

Allerhöchste Anerkennung. Se. Majestät hat mit allerhöchster Entschliessung vom 31. v. M. gestattet, daß für geleistete eifrige und aufopfernde Dienste bei der Löschung der am 25. Juni 1878 in Nemet-Soovári ausgebrochenen Feuerbrunst, beziehungsweise bei der Rettung eines Menschenlebens dem hiesigen Advokaten und Führer der ersten Abtheilung der freiwilligen Feuerwehr Emerich v. Soob, ferner dem Kommandanten der Feuerwehr, Valtahar v. Bornemissa, desgleichen dem Eperier Barbier Johann Valya und dem Tot-Soovári Gemeinderichter Michael Bohács die allerhöchste Anerkennung kundgegeben werde.

Die deklamatorische und Gesangs-Soirée, welche zum Vortheile des hiesigen röm. kath. Alumneums am 7. d. M. stattfand, versammelte ein zwar nicht überaus zahlreiches, aber elegantes Publikum im großen Saale, in welchem längs der Seitenwände Logen errichtet waren.

Das Programm war sehr interessant zusammengestellt und wurde jede einzelne Piece mit stürmischem Beifalle aufgenommen. Die Musikkapelle des 5. Regiments unter der Leitung des Herrn Kapellmeisters Grimm leistete Vorzügliches.

Fräulein Faggyas Estka deklamirte den von Herrn Professor Levay zu dieser Gelegenheit verfaßten schönen Prolog mit Sinnigkeit. Die Damen Kajtar Solán und Krajzell Aranka legten abermals eine glänzende Probe ihrer Kunstfertigkeit im Klavierspiele und ihrer schönen Auffassungsgabe ab. Auch Herr v. Czirbusz entsetzte mit seinen Ungarischen reichlichen Beifall ein. Den Glanzpunkt des Abends bildete aber ohne Zweifel die Deklamation des Herrn Dr. v. Bergewitz, der Petöfi's geniales Gedicht „Az örült“ mit seltener Bravour und Gestaltungskraft dramatisch vortrug.

Der Gesangsverein der studirenden Jugend unter der Leitung des Herrn Professors Levay fand ebenfalls Gelegenheit, seine vorzügliche Schulung darzutun.

Nach dem Concerte folgte eine animirte Tanzunterhaltung, wobei Frau Döön v. Pöchy als Lady-Patronesse in liebenswürdigster Weise die Honneurs machte.

Quadrille wurde in zwei Kolonnen getanz, später folgte Cotillon und endete die gelungene Unterhaltung erst bei Angrauen der Frühstunden. Wir haben noch zu bemerken, daß die Damen zum überwiegenden Theile in großer Toilette erschienen, wie denn die Unterhaltung überhaupt einen ballmäßigen Anstrich hatte.

Das Erträgniß beläuft sich, — wie wir hören auf 500 fl.

Communales. Das diesjährige städtische Budget wird — nachdem der gesetzmäßige Termin, bis zu welchem dasselbe im Buchhaltungsamte zur öffentlichen Einsicht erliegt, abgelaufen sein wird, demnächst verhandelt werden.

Sanitätsverhältnisse. Wie aus dem Berichte des Stadtphysikus hervorgeht, endeten nicht weniger als 30% der bisherigen Pockenkrankheitsfälle mit dem Tode.

Florentiner Quartett. Ein seltener Kunstgenuß steht uns bevor. Am 2. Februar d. J. wird nämlich der weltberühmte Florentiner Quartett-Verein unter der Leitung von Sean Becker im großen städtischen Tanzsaale ein Concert veranstalten.

Karten sind im Geschäfts-Lokale der Herren Thror und Schönfeld und am Concertabende an der Kassa zu lösen.

Nachdem Herr Schönfeld das Arrangement des Concertes aus Gefälligkeit besorgt, so fühlen sich die

Concertgeber veranlaßt, zu Gunsten des hiesigen Kindergarten-Vereines 10% vom Reingewinne zu widmen.

Die diesjährige Generalversammlung des Eperier bürgerlichen Gefälligkeitsvereines findet morgen, Sonntag am 12. d. M. um 3 Uhr Nachmittags in den Vereinslokalitäten statt. Berathungsgegenstände sind die folgenden: Jahresbericht des Präsidenten, Bericht der Cassaprüfungs-Commission, Festsetzung der Mitglieder-Taxe, Feststellung der zu bestellenden Zeitungen, Neuwahl des Präsidenten und des Ausschusses und schließlich etwaige Beschlussträge.

Der bürgerliche Gefälligkeitsverein zählt derzeit 133 Mitglieder.

Der Oberschützenmeister des hiesigen Schützenvereines, Herr Alexander v. Bujanovics, der sich um denselben so verdient gemacht hat, hat zum großen Bedauern aller Derer, denen der Bestand dieses Vereines am Herzen liegt, die obige, bisher innegehabte Stelle dankend niedergelegt, da er — wie er schreibt — wegen der großen Entfernung nicht in der Lage ist, dem Vereine so dienlich zu sein, wie er es im Interesse desselben wünschte.

Nun, es ist uns Allen wohl bekannt, daß Herr v. Bujanovics trotz der Entfernung, die ihn von uns trennt, stets eifrig bestrebt war, den Interessen des Schützenvereines, welcher in letzter Zeit leider nur spärliche, beinahe gar keine Lebenszeichen von sich gegeben, nach besten Kräften förderlich zu sein.

Wir können daher nicht umhin, unser Bedauern über seinen Rücktritt auch unsererseits Ausdruck zu verleihen.

Wer die Geschichte des vergangenen Jahres gründlich durchstudiren will, dem bietet sich hiezu die schönste Gelegenheit. Im Kasino (schwarzen Adl.) findet nämlich die massenweise Verligittirung der vorig-jährigen Zeitungen morgen, Nachmittags, um 3 Uhr statt. — Freunde veralteter Tagesliteratur und Papierbedürftige können da um billiges Geld zu einem bedeutenden Material gelangen.

In Zeben fand am 8. M. — wie wir in einer früheren Nummer obirten — eine Dilettantenvorstellung statt. Zur Aufführung gelangten drei einaktige ungarische Lustspiele und soll die Vorstellung — wie uns von einem Augenzeugen erzählt wird — vollkommen zufrieden gestellt haben.

Wir hoffen nächstens einen ausführlicheren Bericht bringen zu können.

Auch eine Sache der Mode! Mehrere Damen und Herren huldigen jetzt der Mode gebrauchte Briefmarken zu sammeln. Ueber den Zweck dieses eifrigen Sammelns gibt es verschiedene Versionen, welche beinahe ausschließlich so abenteuerlich klingen, daß man verneint ist zu glauben, es handle sich um eine einfache Passion.

Das Verfahren in Handelsprozessen bildet einen integrierenden Bestandtheil des neuen Entwurfes einer Prozeßordnung. Die Verordnung des Justizministers, die bis jetzt das Verfahren in Handelsprozessen regelt, wurde in ihren Grundzügen beibehalten.

Nach Serajevo!

Tagebuch-Blätter.

Von Dr. G. Szteblo I. I. Oberarzt in Serajevo.

(Fortsetzung.)

Ohne Zwischenfall erreichten wir am nächsten Tage das unbedeutende Zepce um tags darauf den wunderbar schönen Weg nach Branduk einzuschlagen, dessen Genuß uns nur durch die Beharlichkeit, mit welcher ein kühler Herbstregen herniederrieselte, einigermaßen vergällt wurde. Spät am Abend langten wir, unleren Wagen den hohen Berg hinanschleibend in Branduk an, konnten deshalb die vielgerühmte Schönheit dieses gefährlichsten aller bösnischen Defiles nicht mehr bewundern. Um so größer war mein Vergnügen als ich früh Morgens bei prächtig klarem Wetter Umschau hielt. Branduk besitzt bloß 15—20 kleine, eher Hütten als Häuser zu nennende Holz- und Lehmgebäude, die — sehr malerisch — hoch über der Straße an eine steil ansteigende Bergeslehne gleichsam angeklebt zu sein scheinen. Die halbverfallene Citabelle, an welche die einzige aus Holz gebaute Moschee des Städtchens (unser Nachquartier und Waarenmagazin des Stappencommando) grenzt, beherrscht und sperrt die zwischen den Bergen einen förmlichen Engpaß bildende Straße, die hier nur eine Wagenbreite besitzt, vollkommen. Vor derselben beschreibe die bereits zu einem mächtigen Strome angewachsene Bosna einen Halbkreis, während die ihre Ufer einräumenden Bergketten ein prächtiges, beinahe vollkommen geschlossenes Thal bilden, welches aus der großen, ladenartigen Fensteröffnung der Smams-Wohnung betrachtet, einen geradezu überwältigenden Anblick gewährt. Von hier aus liess ich den entzückten Blick auf dem prächtigen Bilde weilen, dem dumpfen Rauchschichten der sich zu meinen Füßen, an den Felsen brechenden Bosnafluthen regungslos lauschend. Süßes Selbstveressen bemächtigte sich meiner Sinne, als ich unbeweglich, gleichsam trunken dasah; „es war mir wie im Traume“, aus welchem auf mich die Rufe des zum Aufbruch drängenden Gefährten unangenehm wirkten. Doch konnte ich es nicht unterlassen vor unserer Abreise noch das Mineral zu ersteigen, um von diesem hohen Punkte den Totaleindruck dieses wahrhaft schönen Städtchens Erde noch einmal zu genießen.

Das von Branduk beiläufig 3 Wegstunden (zu deren Zurücklegen wir jedoch die doppelte Zeit brauchen) entfernte, kleine Zenica nach kurzer Rast verlassend hofften wir die nächste Station, Compagnie San

(San-Esárda) noch an demselben Tage zu erreichen. Indes übertraute uns am Fuße eines mächtigen Berges die Dunkelheit und die Pferde wollten trotz der unermüdlischen Ausdauer, mit welcher unser unglücklicher Rosslenker sein „hé Késely, Kicsi hé“ in allen möglichen Convariationen mit lautstimmender Peitschenbegleitung in die Nacht hinaus schrie und trotz der vereinten Anstrengung die wir beide, durch unsere Purtschen kräftigt unterstützt, ans „Anschieben“ verschwanden, durchaus nicht von der Stelle. Was thun? Nacht war's und zum Ueberflus begann es — der Himmel weiß zum wievielten Male — zu regnen. Umshau haltend, gewahrten wir abseits von der Straße einen schwachen Lichtschimmer und beschloßen diesem einladenden Sterne zu folgen. Die Revolvertasche geöffnet, die Hand auf dem Revolver haltend, wanderten wir in der Finsterniß quer über die Felder, wohl 20 Minuten lang und gewahrten endlich mit Vergnügen, daß der Lichtschimmer vom Heerdefeuer eines bösnischen Bauernhauses herrühre; wir traten ein, ich nahm mein bißchen „Stowenski“ zusammen (viele Worte der Landessprache unterscheiden sich nur durch geringe Verschiedenheiten in der Aussprache von den entsprechenden slavischen, wie z. B. dobr dán = guten Tag, večer = Abend, né ma = hat nicht) und erwirkte theils mit Hilfe desselben, theils wo es nicht ausreichen wollte mit Zuhilfenahme internationaler Pantomimik ein Nachtquartier. Die junge Hausfrau glaubte uns gewiß ganz königlich gebettet zu haben, als sie an Stelle der beiseite geschobenen gedörrten Zwetschen, eine dünne Roge auf den Boden bereitete und mag sich über unsere Verweidlichkeit im Stillen nicht wenig gewundert haben als ich ganz lakonisch noch „seno“ verlangte, welches ihr stattlicher Gemahl auch bereitwilligst herbeischaffte. Unsere Purtschen brachten den Broddack und bald saßen wir in Gesellschaft unserer Wirthin um den runden niederen Tisch (bestehend aus einer runden Holzplatte, die auf etwa handbreiten und ebenso hohen Klößen ruht) behaglich am Boden, unsrer Speck — der während der ganzen zwölfstägigen Reise unsere beinahe ausschließliche Nahrung bildete — wacker zusprechend. In der oben beschriebenen Weise conversirend, fragte ich unseren Wirth unter Anderem, wie er mit dem eingetretenen Regierungswechsel zufrieden sei, worauf er mit melancholischer Geberde, ein echtes Bild des misera, semper contribuens plebs, ungefähr folgendes erwiderte: die Türken haben, so oft sie herkommen, genommen was sie nur vorfinden und die Curen haben meine Ochsen weggeführt (wahrscheinlich requirit, wie dies Anfangs öfter vorgekommen) und die schönen, von meinem Vater gepflanzten Bäume zum Brückenbau gefällt. Ich beruhigte ihn durch die Versicherung, daß seine Ansprüche, falls er sie nur beweisen könne, vollständig befriedigt werden, worauf er sehr erfreut uns mit „Rakia“ (leichter

Pflaumengeist) eigener Erzeugung und prächtigen gedörrten Pflaumen die abwechselnd mit geschälten Nüssen an einen Faden gereiht sind (ein sehr beliebter dobnischer Lederbissen) regalirte. Nachdem wir uns früh Morgens von unserer freundlichen Wirthin mitstetst etnes mel. lischen, sehr freundlich aufgenommenen Händedruckes verabschiedet hatten, begann unsere Pensionswanderung den Berg hinauf, den wir auch — tapfer anschiebend — bis Mittag glücklich erklimmen. (Fortsetzung folgt.)

Fruchtpreise vom 10. Jänner 1879.

Roggen per 100 Kilogr.	fl.	5.25	5.75
Weizen „ 100 „	„	7.—	8.—
Gerste „ 100 „	„	5.25	6.50
Hafer „ 100 „	„	3.—	3.75
Weis „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	6.—	8.—
Linsen „ 100 „	„	5.—	8.—
Bohnen „ 100 „	„	6.50	7.50
Erbsen „ 100 „	„	1.50	—

Die in Wien am 4. Jänner gehobene Zahlen
24, 14, 2, 29, 76.

Die nächste Ziehung ist am 18. Jänner 1879.

Felelős szerkesztő: *Kyss Géza.*

Kiadó-tulajdonos: *Az Eperjesi Bankegylet.*

**Az Eperjesi társadalmi egy-
let (fekete sas) mult évi hirlap-
ok arverését f. hó 12-én d. u.
3 óraker saját helyiségeiben
tartandja.**

Hirdetmény.

Eperjesen, a kálvária alatti Machnicska-
féle nagy kert, a benne levő lakház, csür,
magtár és istállóval együtt, azonnal bérbe
kiadó. Bővebb értesítést nyerhetni **Mandics
Ede** ügyvédi irodájában.

Kundmachung.

Der unter dem Kalvarienberge gelegene
Machnicska'sche große Garten ist sammt dem
darin befindlichen Wohnhaus, Schüttboden,
Scheuer und Stall stündlich zu verpachten. —
Näheres ist in der Kanzlei des Advokaten
Eduard Mandics zu erfragen.

**Az Eperjesi Bankegylet nagysárosi
birtokához tartozó dubravai kőbánya
folyó 1879-ik évre fog a legtöbbet igé-
rőnek bérbe adadni.**
Írásbeli ajánlatok f. év február 1-ig
a bank helyiségeiben adandók át.

Seit 1. November 1878

beträgt das Postporto für Pakete bis zu 5 Kilo
Brutto von Triest nach jeder Poststation in Oester-
reich-Ungarn bis 30 Kr. und bietet sich so für Ver-
dermann Gelegenheit, Kaffee, Reis, Süßfrüchte, Ge-
müse zc. in kleineren Quantitäten zu **en gross**
Preise zu beziehen.
Ima. Ceylon feinsten Perl-Kaffee per Kilo fl. 1.80
Ima. Ceylon feinsten Plant-Kaffee per Kilo fl. 1.70
Ima. Ceylon feinsten nativ Kaffee per Kilo fl. 1.30
Ima. Arab echter Mocca-Kaffee per Kilo fl. 1.50
Ima. feinsten Java-Kaffee per Kilo fl. 1.45
versende in Säcke à 4½ Kilo Netto unter Nachnahme
des Betrages.
Ausführlichen **Preis-Courant** sende auf Ver-
langen **franco.** 211 5-10
C. Singer, Triest.

Ich beehre mich dem P. T. Publicum die
höfliche Anzeige zu machen, daß ich das Fräulein
in Kaschau gründlich erlernte, und hiemit um
zahlreichen Zuspruch bitte.

Achtungsvoll

Therese Friedmann.

Wohnhaft: Hauptgasse sub Nr. 207 beim
„Schwarzen Adler.“

Spielwerke

4-200 Stücke spielend; mit oder ohne Expression,
Mandoline, Trommel, Glocken, Castagnetten, Himmel-
stimmen, Harfenspiel zc.

Spieldosen

2 bis 15 Stücke spielend; ferner Necessaires, Cigarren-
ständer, Schweizerhäuschen, Photographiealbum,
Schreibzeuge, Handschuhkasten, Briefbeschwerer, Blumen-
vasen, Cigarren-Stuis, Tabakdosen, Arbeitstische,
Flaschen, Biergläser, Portemonnaies, Stühle zc., alles
mit Musik. Stets das Neueste empfiehlt

J. S. Heller, Bern.

Alle angebotenen Werke, in denen mein
Name nicht steht, sind fremde; empf. Jedermann
direkten Bezug, illust. Preislisten sende franco.

Az eperjesi takarékpénztár pénztári forgalma

az 1878-ik évi juliushó 1-től 1878-ki decemberhó 31-éig.

Bevétel.

	frt	kr.
Pénztárkészlet 1878 juliushó 1-én	42,111	73
Tőke betétekben	335,329	36
Kiváltott váltókban	1,534,855	48
Váltók utáni kamatokban	39,911	84
Kiváltott kézi zálogok	41,531	43
Kamat zálogok után	3,578	28
Lefizetések jelzálog kölcsönökre	24,159	13
Kamatok jelzálog kölcsönöknél	12,988	57
Felvett saját betéteink más intézeteknél	21,433	21
Eladott értékpapírokért	7,989	70
Értékpapírok utáni kamat	562	34
Házbér	1,252	75
Szelvényekért	1,660	—
Váltó óvásokért	578	81
Különféle jutalék	17	88
Eladott ingatlanokért	8,940	45
A tartalék tőkére	125	18
A nyugdíj alapra	54	38
3% bélyegadó betéti kamatok után	114	15
Felszerelési számlára	12	—
Letéti díj	15	51
Részvény átíratási díjakért	5	50
Folyó számlában	45,775	43
	2,123,004	11

Kiadás.

	frt	kr.
Tőke visszafizetések	340,449	81
Betétek utáni kamatokért	3,744	45
Leszámított váltókért	1,576,379	44
Visszatérített váltó-kamat	118	04
Előlegek kézi zálogokra	41,045	25
Visszatérített zálog-kamat	63	31
Kölcsön jelzálogokra	1,300	—
Visszatérített jelzálog kamat.	320	19
Más intézeteknél betéteink	28,777	50
Vett értékpapírokért	34,135	50
Üzleti költségek	988	02
Igazgatósági jutalék	3,301	15
Tiszti fizetések	3094	94
Hivatali személyzet jutalmazása	500	—
Jótékony adományok	465	50
Váltó óvásokért	586	98
Fizetett adó	1,600	—
3% bélyegadó betéti kamatok után	1,435	39
Fizetett részvény-osztalék	20,389	—
Vett ingatlanokért	2,848	99
Felszerelési számlára	29	40
Kamat folyó számlában	450	—
Vett szelvényekért	24	15
Folyó számlában	31,011	60
Pénztári készlet 1878. decemberhó 31-én	29,945	50
	2,123,004	11

Eperjesen, 1878. decemberhó 31-én.

Farkas Lajos,
főkönyvvivő.

(San-Gárda) noch an demselben Tage zu erreichen. Indes übertraute uns am Fuße eines mächtigen Berges die Dunkelheit und die Pferde wollten trotz der unermüdbaren Ausdauer, mit welcher unser unglücklicher Rosslenker sein „hé Késely, Kicsi hé“ in allen möglichen Convariationen mit lautstimmender Peitschenbegleitung in die Nacht hinaus schrie und trotz der vereinten Anstrengung die wir beide, durch unsere Purtschen kräftigt unterstützt, ans „Anschieben“ verschwanden, durchaus nicht von der Stelle. Was thun? Nacht war's und zum Ueberflus begann es — der Himmel weiß zum wievielten Male — zu regnen. Umschau haltend, gewahrten wir abseits von der Straße einen schwachen Lichtschimmer und beschloßen diesem einladenden Sterne zu folgen. Die Revolvertasche geöffnet, die Hand auf dem Revolver haltend, wanderten wir in der Finsterniß quer über die Felder, wohl 20 Minuten lang und gewahrten endlich mit Vergnügen, daß der Lichtschimmer vom Heerdefeuer eines bösnischen Bauernhauses herrührte; wir traten ein, ich nahm mein bißchen „Stowenski“ zusammen (viele Worte der Landessprache unterscheiden sich nur durch geringe Verschiedenheiten in der Aussprache von den entsprechenden slavischen, wie z. B. dobr dán = guten Tag, večer = Abend, né ma = hat nicht) und erwirkte theils mit Hilfe desselben, theils wo es nicht ausreichen wollte mit Zuhilfenahme internationaler Pantomimik ein Nachtquartier. Die junge Hausfrau glaubte uns gewiß ganz königlich gebettet zu haben, als sie an Stelle der beiseite geschobenen gedörrten Zweifischen, eine dünne Rogge auf den Boden bereitete und mag sich über unsere Verwechlichheit im Stillen nicht wenig gewundert haben als ich ganz lakonisch noch „seno“ verlangte, welches ihr stattlicher Gemahl auch bereitwilligst herbeischaffte. Unsere Purtschen brachten den Brodack und bald saßen wir in Gesellschaft unserer Wirthin um den runden niederen Tisch (bestehend aus einer runden Holzplatte, die auf etwa handbreiten und ebenso hohen Klößen ruht) behaglich am Boden, unsrer Speck — der während der ganzen zwölfstägigen Reise unsere beinahe ausschließliche Nahrung bildete — wacker zusprechend. In der oben beschriebenen Weise conversirend, fragte ich unseren Wirth unter Anderem, wie er mit dem eingetretenen Regierungswechsel zufrieden sei, worauf er mit melancholischer Geberde, ein echtes Bild des misera, semper contribuens plebs, ungefähr folgendes erwiderte: die Türken haben, so oft sie herkommen, genommen was sie nur vorfinden und die Guren haben meine Ochsen weggeführt (wahrscheinlich requirit, wie dies Anfangs öfter vorgekommen) und die schönen, von meinem Vater gepflanzten Bäume zum Brückenbau gefällt. Ich beruhigte ihn durch die Versicherung, daß seine Ansprüche, falls er sie nur beweisen könne, vollständig befriedigt werden, worauf er sehr erfreut uns mit „Rakia“ (leichter

Pflaumengeist) eigener Erzeugung und prächtigen gedörrten Pflaumen die abwechselnd mit geschälten Nüssen an einen Faden gereiht sind (ein sehr beliebter dobnischer Leckerbissen) regalirte. Nachdem wir uns früh Morgens von unserem freundlichen Wirthin mit demselben met. Nischen, sehr freundlich aufgenommenen Händedruckes verabschiedet hatten, begann unsere Pafsionswanderung den Berg hinauf, den wir auch — tapfer anschiebend — bis Mittag glücklich erklimmen. (Fortsetzung folgt.)

Fruchtpreise vom 10. Jänner 1879.

Roggen per 100 Kilogr.	fl.	5.25	5.75
Weizen „ 100 „	„	7.—	8.—
Gerste „ 100 „	„	5.25	6.50
Hafer „ 100 „	„	3.—	3.75
Weis „ 100 „	„	—	—
Erbsen „ 100 „	„	6.—	8.—
Linsen „ 100 „	„	5.—	8.—
Bohnen „ 100 „	„	6.50	7.50
Erbsen „ 100 „	„	1.50	—

Die in **Wien** am 4. Jänner gehobene Zahlen
24, 14, 2, 29, 76.

Die nächste Ziehung ist am 18. Jänner 1879.

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

**Az Eperjesi társadalmi egy-
let (fekete sas) mult évi hirlap-
ok arverését f. hó 12-én d. u.
3 óraker saját helyiségeiben
tartandja.**

Hirdetmény.

Eperjesen, a kálvária alatti Machnicska-
féle nagy kert, a benne levő lakház, csür,
magtár és istállóval együtt, azonnal bérbe
kiadó. Bővebb értesítést nyerhetni **Mandics
Ede** ügyvédi irodájában.

Kundmachung.

Der unter dem Kalvarienberge gelegene
Machnicska'sche große Garten ist sammt dem
darin befindlichen Bohnhaus, Schüttboden,
Scheuer und Stall stündlich zu verpachten. —
Näheres ist in der Kanzlei des Advokaten
Eduard Mandics zu erfragen.

**Az Eperjesi Bankegylet nagysárosi
birtokához tartozó dubravai kőbánya
folyó 1879-ik évre fog a legtöbbet igé-
rőnek bérbe adadni.**
Írásbeli ajánlatok f. év február 1-ig
a bank helyiségeiben adandók át.

Seit 1. November 1878

beträgt das Postporto für Pakete bis zu 5 Kilo
Brutto von Triest nach jeder Poststation in Oester-
reich-Ungarn bloß 30 kr. und bietet sich so für Je-
dermann Gelegenheit, Kaffee, Reis, Süßfrüchte, Ge-
müse zc. in kleineren Quantitäten zu **en gross**
Preise zu beziehen.
Ima. Ceylon feinsten Perl-Kaffee per Kilo fl. 1.80
Ima. Ceylon feinsten Plant-Kaffee per Kilo fl. 1.70
Ima. Ceylon feinsten nativ Kaffee per Kilo fl. 1.50
Ima. Arab echter Mocca-Kaffee per Kilo fl. 1.50
Ima. feinsten Java-Kaffee per Kilo fl. 1.45
versende in Säcke à 4%, Kilo Netto unter Nachnahme
des Betrages.
Ausführlichen **Preis-Courant** sende auf Ver-
langen **franco.** 211 5-10
C. Singer, Triest.

Ich beehre mich dem **P. T. Publicum** die
höfliche Anzeige zu machen, daß ich das Frisiren
in Kaschau gründlich erlernte, und hiemit um
zahlreichen Zuspruch bitte.

Achtungsvoll

Therese Friedmann.

Wohnhaft: Hauptgasse sub Nr. 207 beim
„schwarzen Adler.“ 3

Spielwerke

192 4-4
4-200 Stücke spielend; mit oder ohne Cybression,
Mandoline, Trommel, Glocken, Castagnetten, Himmel-
stimmen, Harfenspiel zc.

Spieldosen

2 bis 15 Stücke spielend; ferner Receptaires, Cigarren-
ständer, Schweizerhäuschen, Photographiealbum,
Schreibzeuge, Handbuchkasten, Briefbeschwerer, Blumen-
vasen, Cigarren-Etui's, Tabakdosen, Arbeitsstische,
Flaschen, Biergläser, Portemonnaies, Stühle zc., alles
mit Musik. Stets das Neueste empfiehlt

J. S. Heller, Bern.

Alle angebotenen Werke, in denen mein
Name nicht steht, sind fremde; empf. Jedermann
direkten Bezug, idult, Preislisten sende franco.

Az eperjesi takarékpénztár pénztári forgalma

az 1878-ik évi juliushó 1-től 1878-ki decemberhó 31-éig.

Bevétel.

	frt	kr.
Pénztárkészlet 1878 juliushó 1-én	42,111	73
Tőke betétekben	335,329	36
Kiváltott váltókban	1,534,855	48
Váltók utáni kamatokban	39,911	84
Kiváltott kézi zálogok	41,531	43
Kamat zálogok után	3,578	28
Lefizetések jelzálog kölcsönökre	24,159	13
Kamatok jelzálog kölcsönöknél	12,988	57
Felvett saját betéteink más intézeteknél	21,433	21
Eladott értékpapírokért	7,989	70
Értékpapírok utáni kamat	562	34
Házbér	1,252	75
Szelvényekért	1,660	—
Váltó óvásokért	578	81
Különféle jutalék	17	88
Eladott ingatlanokért	8,940	45
A tartalék tőkére	125	18
A nyugdíj alapra	54	38
3% bélyegadó betéti kamatok után	114	15
Felszerelési számlára	12	—
Letéti díj	15	51
Részvény átíratási díjakért	5	50
Folyó számlában	45,775	43

2.123,004 11

Kiadás.

	frt	kr.
Tőke visszafizetések	340,449	81
Betétek utáni kamatokért	3,744	45
Leszámított váltókért	1,576,379	44
Visszatérített váltó-kamat	118	04
Előlegek kézi zálogokra	41,045	25
Visszatérített zálog-kamat	63	31
Kölcsön jelzálogokra	1,300	—
Visszatérített jelzálog kamat.	320	19
Más intézeteknél betéteink	28,777	50
Vett értékpapírokért	34,135	50
Üzleti költségek	988	02
Igazgatósági jutalék	3,301	15
Tiszti fizetések	3094	94
Hivatali személyzet jutalmazása	500	—
Jótevény adományok	465	50
Váltó óvásokért	586	98
Fizetett adó	1,600	—
3% bélyegadó betéti kamatok után	1,435	39
Fizetett részvény-osztalék	20,389	—
Vett ingatlanokért	2,848	99
Felszerelési számlára	29	40
Kamat folyó számlában	450	—
Vett szelvényekért	24	15
Folyó számlában	31,011	60
Pénztári készlet 1878. decemberhó 31-én	29,945	50

2.123,004 11

Eperjesen, 1878. decemberhó 31-én.

Farkas Lajos,
főkönyvvivő.